

N:o 58.

Af herr Lundeberg, om statsbidrag till underhåll af en kemisk station i Gefle.

Den nytta och utveckling de kemiska stationerna medfört för vårt lands jordbruk och näringar är numera så allmänt känd och erkänd, att något vidare ordande derom icke torde vara af nöden.

Under år 1885 inrättades af enskild person en dylik station i Gefle, och har inom Gefleborgs län intresset för de kemiska undersökningarne varit relativt stort, hvilket framgår deraf, att, enligt hvad när- lagda bilagor (litt. A och B) utvisa, antalet inlemnade prof utgjort:

från $\frac{1}{6}$ 1885— $\frac{1}{6}$ 1886	369 st.
» $\frac{1}{6}$ 1886— $\frac{1}{6}$ 1887	276 » samt under
3-årsperioden, beräkningsvis	285 » förutom

mikroskopiska undersökningar, med tillägg hvaraf hela antalet verkställda prof från den 1 juni 1885 till den 1 januari 1888 utgör 4,643 st., eller cirka 1,800 per år.

Gefleborgs läns hushållningssällskap har enligt bilagan (litt. C) till stationen i Gefle under hvarterdera af åren 1886 och 1887 lemnat ett bidrag af 500 kronor per år.

Då det emellertid visade sig önskvärdt, att vid nämnda station samma metoder och kontroller tillämpades som vid de stationer, hvilka med statsbidrag understödjas, samt det för stationens ändamål vore nödvändigt, att afgifterna för de verkställda undersökningarne sattes så låga som möjligt, beslöt hushållningssällskapet vid dess ordinarie års-sammanträde i december 1887 att helt och hållet öfvertaga ifråga- varande kemiska station, om sällskapet för dess underhållande finge åtnjuta samma förmån, som i liknande fall kommit andra hushållnings- sällskap till del.

Den i följd af detta beslut erforderliga skrifvelse till Kongl. Maj:t har likväl ej ännu hunnit aflåtas, och får jag därför för att

frågan må kunna hållas öppen, samt medel, såsom önskligt vore, möjligen för år 1889 erhållas, vördsamt föreslå,

att Riksdagen må såsom bidrag till underhåll af en kemisk station i Gefle — under förbehåll att lands-ting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, förbinda sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta, jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent, samt bekosta aflöningen till desse och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1889 anvisa ett anslag af 3,000 kronor.

Om remiss till statsutskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 29 januari 1888.

Chr. Lundberg.

Bil. Litt. A.

Gefle kemiska station,

lika fullständigt uppsatt och lika väl underhållen som någon af *statens kemiska stationer*, började sin verksamhet den 1 juni 1885, och äro siffrorna uti tabellen beräknade för 1 år från juni till juni, den 3:dje årsperioden följaktligen beräkningsvis tagen.

	Antal prof, som ej pröfvats på arsenik.			Antal prof, som pröfvats på arsenik.			Summa.		
	år 1878	år 1879	år 1880	år 1878	år 1879	år 1880	år 1878	år 1879	år 1880
Vesterås ^{*)}	220	183	209	926	447	1025	1146	630	1234
Kalmar ^{*)}	189	232	346	214	179	149	403	411	495
Halmstad ^{*)}	143	124	172	471	637	1155	614	761	1327
Hernösand ^{**)}	96	46	123	111	45	139	207	91	262
Gefle.....	160	155	168	209	121	117	369	276	285

Tecknet *) betyder statens station sedan 1877.
 , **) , , , , , 1886.

I stället för åren 1878, 1879 och 1880 för de tre stationerna i Vesterås, Kalmar och Halmstad införas åren 1884, 1885 och 1886 för Hernösands station, hvilken enligt de uppgifter, som hemtats från Vesternorrlands läns kongl. hushållningssällskaps handlingar, åtminstone åtnjutit *hushållningssällskapets anslag sedan 1879.*

Bil. Litt. B.

Utdrag ur laboratoriejournalen vid Gefle kemiska station från 1 juni 1885 till 1 januari 1888.

Laboratoriearbeten.

I.	Jordarter	23
II.	Jern- och bergarter	49
III.	Gödningsämnen och jordförbättringsmedel	35
IV.	Foderämnén	15
V.	Födoämnen och njutningsmedel	105
VI.	Vatten	24
VII.	Landtbrukstekniska och industriella föremål	113
VIII.	Fettarter	33
IX.	Helsovårds- och medicinska undersökningar	33
X.	Arsenikundersökningar	414
XI.	Diverse undersökningar	10
XII.	Mikroskopiska undersökningar:	
	a) Trikinundersökningar	3,762
	b) Köttbesigtning	22
XIII.	Fröundersökningar	5
		Tillsammans 4,643

Stationen har oafbrutet varit för allmänheten tillgänglig hvarje helgfri dag från kl. 7 f. m. till 7 e. m.

För Gefle kemiska station:

G. W. Björöingsson,
Föreståndare.

Rigtigheten af ofvanstående utdrag intyga på en gång närvarande:

Gustaf Norström.

Ludv. Brandström.

Bil. Litt. C.

Att till föreståndaren för härvarande kemiska station utbetalts af Gefleborgs läns kongl. hushållningssällskaps medel för hvardera af åren 1886 och 1887 ett af sällskapet till understöd för uppehållande af berörda station beviljadt anslag af 500 kronor, varder härmed på begäran intygadt.

Gefle den 28 januari 1888.

P. A. Svedlund,

Hushållningssällskapets n. v. sekreterare.

N:o 59.

*Af herr **Lundin**, om tull å hafre.*

Såväl vid denna som vid nästföregående riksdagar hafva framburits motioner, afseende ändringar i gällande tullagstiftning, för att genom åsättandet af lämpliga tullsatser å alstren af våra hufvudsakliga näringar och särskildt af jordbruket kunna understödja och uppehålla samma näringar i deras nuvarande betryck.

Tullsatser hafva blifvit föreslagna å alla slags omalen spanmål med undantag å hafre och vicker. Orsaken till att man hittills underlåtit yrka tull å hafre — detta sädeslag, som i så hufvudsaklig grad produceras inom vårt land — skulle väl vara den, att exporten af hafren öfverstiger importen. I öfvertygelse om den stora nyttan af en följdriktig protektiv tullagstiftning, anser jag emellertid för min del, att de skäl för hafrens tullfrihet, som må hafva blifvit antydda, icke